

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ ÉS ELŐREJELZÉS

2017. január

– kivonat –

Készítette:

az

Országos Vízügyi Főigazgatóság
Vízjelző és Vízirajzi Főosztály
Vízrajzi Monitoring Osztálya

és az

Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság

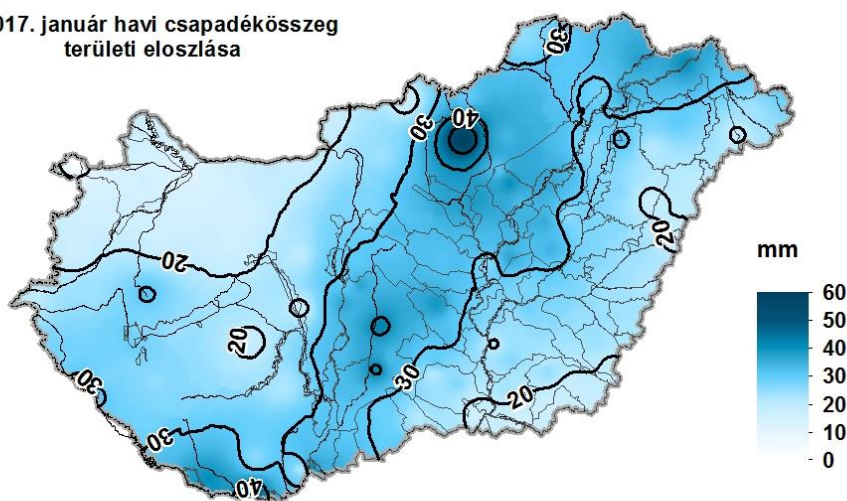
Budapest, Szeged
2017. február 7.

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

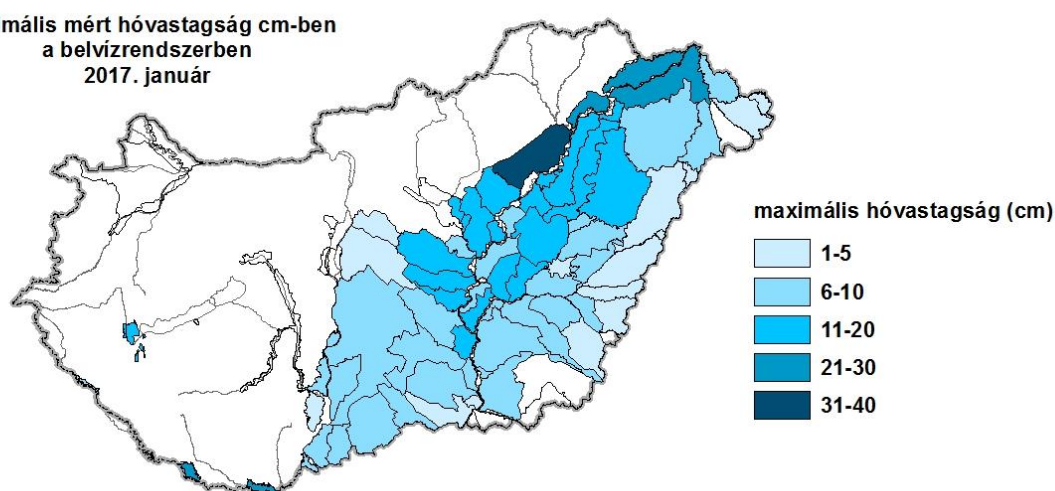
Csapadék

2017 januárjában az ország területére lehullott csapadék mennyisége 8 mm (Sopron-Fertőrákos) és 60 mm (Kékestető) között alakult. Az országos területi átlagérték 27 mm volt, ami 5 mm-rel (mintegy 16%-kal) kevesebb a viszonyítási időszak (1971-2000) január havi átlagánál. A január havi csapadékmennyiség a Dunántúl északi és középső részén, a Börzsönyben, az Ipoly mentén, valamint a keleti határszélen elmaradt az átlagostól. Az ország többi részén átlagos vagy azt meghaladó mennyiségű januári csapadékmennyiséget jegyeztek fel. A csapadék túlnyomó része hó formájában hullott le. Síkvidékeinken – a Kisalföld kivételével – összefüggő hótakaró alakult ki, aminek maximális vastagsága 1-35 cm között alakult.

A 2017. január havi csapadékösszeg területi eloszlása

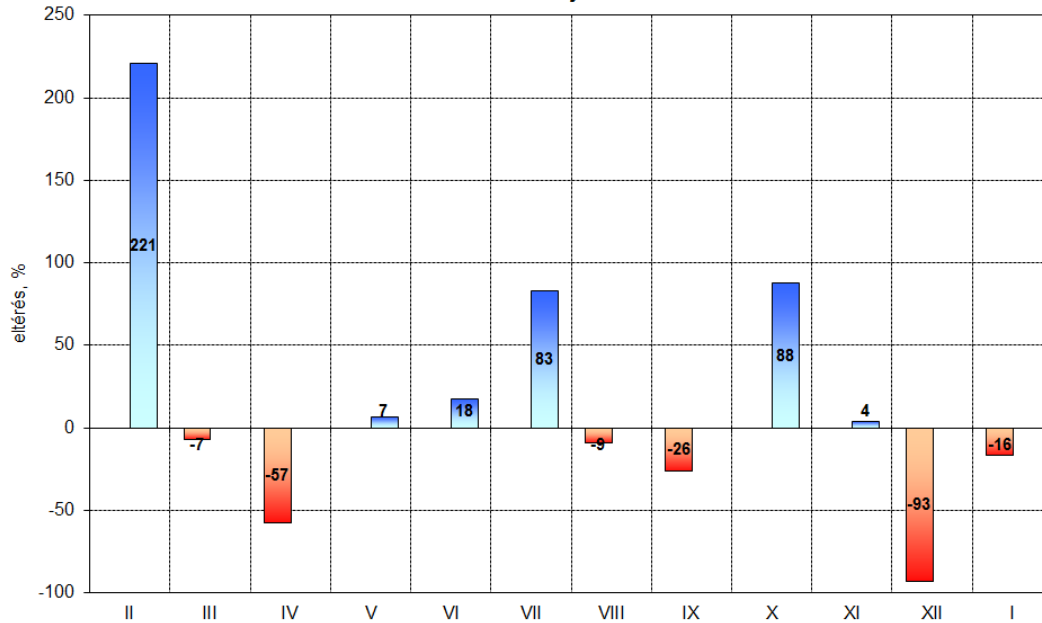

Maximális mért hóvastagság cm-ben a belvízrendszerben 2017. január

Az alábbi szövegtáblában a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének sokévi átlagtól való relatív eltérését.

A havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (%) a 2016. február - 2017. január időszakban

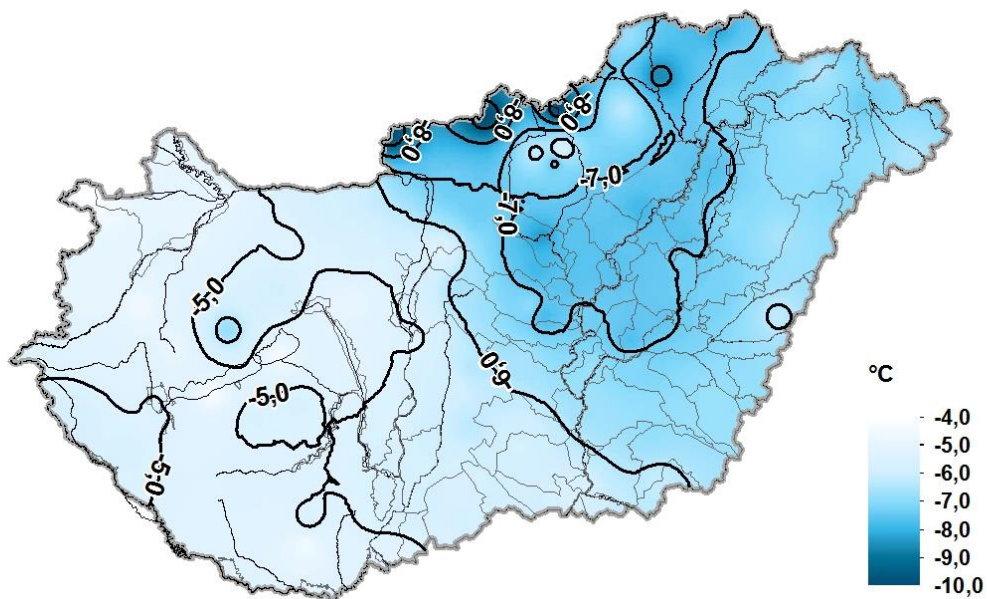

Léghőmérséklet

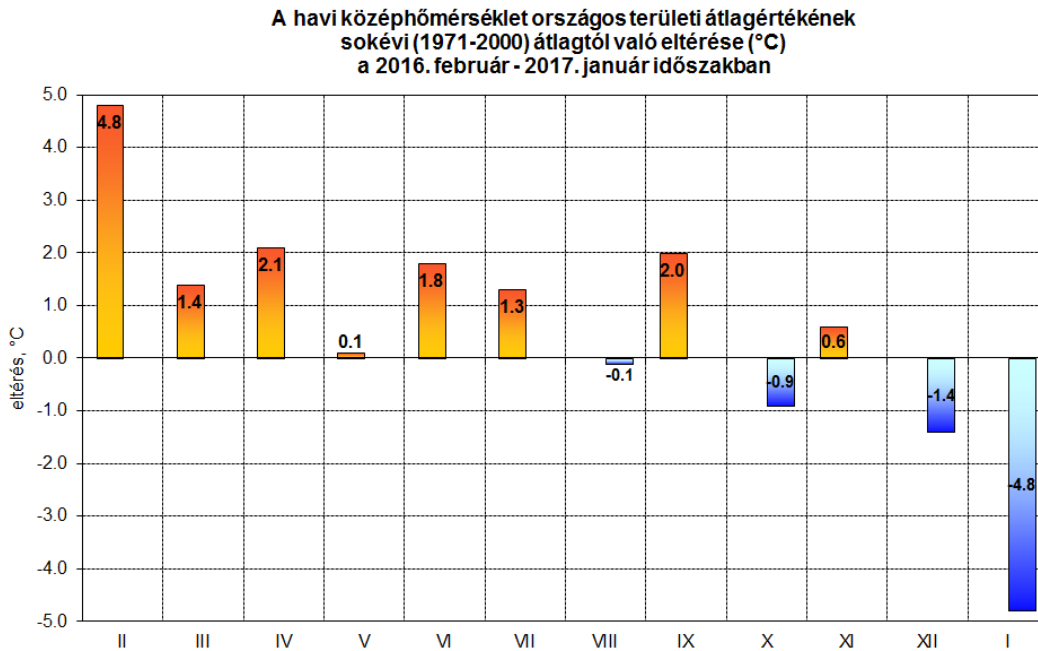
A január havi középhőmérséklet $-9,5^{\circ}\text{C}$ (Tésa) és $-4,1^{\circ}\text{C}$ (Sopron-Fertőrákos) között alakult, az országos területi átlagérték $-6,0^{\circ}\text{C}$ volt, ami a sokévi (1971-2000) januári átlagnál $4,8^{\circ}\text{C}$ -kal (!) alacsonyabb volt.

Országos áttekintésben az átlagos január havi középhőmérséklethez képest a legnagyobb negatív eltérés ($8,2^{\circ}\text{C}$) Tésa állomáson fordult elő.

A 2017. január havi középhőmérséklet területi eloszlása

Az alábbi ábrán a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérését.

Talajnedvesség

Síkvidékeinken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma január végén az egy hónappal korábbi állapothoz képest magasabb volt. A nedvességtartalmat jellemző telítettségi értékek a Mezőföld és az Alföld területén 80-100% között, a Kisalföldön 60-80% között alakultak.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalma januárban síkvidékeink területén az egy hónappal korábbi állapothoz képest lényegesen nem változott. A hónap végén általában a 80-100% közötti telítettségi értékek voltak a jellemzők.

Az 50-100 cm-es talajréteg nedvességtartalma számottevően nem változott. Ennek a talajrétegnek a nedvességtartalmát január végén a 60-80% közötti telítettségi értékek jellemezték. Ennél magasabb telítettségi értékek (80-100%) a Tiszántúl északi részén fordultak elő.

Talajvíz

Januárban a síkvidéki területek csaknem mindegyikén csökkent a talajvízszint. A csökkenés mértéke általában csak néhány cm volt, 10 cm-nél nagyobb változás csak kisebb területrészekén fordult elő. Kisebb, néhány cm-es emelkedés a Szigetközben, a Mezőföldön, a Duna-Tisza közén, a Felső-Tisza vidéken, a Tiszazugban és a Körös-Maros köze északkeleti peremterületén alakult ki.

Az 1971-2000 közötti időszak január havi átlagértékénél alacsonyabban helyezkedett el a talajvíz a síkvidéki területek jelentős részén. A legnagyobb (200-300 cm) eltérés a Duna-Tisza köze észak- és déli-délnyugati részén és az Északi-középhegység előterében volt. A Felső-Tisza vidék keleti részén 100-200 cm közötti, a nyugati részén többnyire 100 cm-nél

kisebb, a Hortobágy területén, a Körösök völgyében 0-100 cm, a dunántúli síkvidékeken általában 0-25 cm közötti eltérések mutatkoztak.

A viszonyítási időszakban jellemzően kissé magasabban (0-50 cm) helyezkedett el a talajvíztükör a Mezőföld peremterületein, a Tisza Tiszafüred-Csongrád közötti völgyszakaszán, a Körös-Maros köze délkeleti részén, a Hajdúság déli részén, a Dél-Hajdúság, a Nagy-Sárrét és a Dévaványai-sík területén. 50 cm-t meghaladó emelkedések csak kisebb körzetekben fordultak elő.

A síkvidékek országos területi átlagértéke alapján a talajvíztükör januárban az 1971-2000. közötti időszak január hónapjai átlagértékénél ~40 cm-rel alacsonyabban helyezkedett el.

Belvízi helyzetértékelés

2017 januárjában országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 82,51 millió m³ volt, ami 9,72 millió m³-rel (mintegy 11%-kal) maradt el az előző havi értéktől. A január havi vízforgalom részben a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán 2 VÍZIG (Székesfehérvár, Szeged) működési területén fordult elő belvízelöntés. A belvízelöntések maximális kiterjedése országos összegben 932 ha volt.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2017 januárjában országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest 1,41 millió m³-rel (mintegy 2%-kal) növekedett.

2. ELŐREJELZÉS

Időjárás-előrejelzés

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2017. január 12-én kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint a február az átlagosnál kissé hidegebb és kissé szárazabb, a március átlagos hőmérsékletű és az átlagosnál szárazabb, az április az átlagosnál melegebb és átlagosan csapadékos lesz.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékközökben várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

Hónap	Havi középhőmérséklet [°C]	Havi csapadékösszeg [mm]
február	-1,3 – 1,8 (1,1)	10 – 45 (29)
március	4,1 – 7,2 (5,4)	15 – 40 (32)
április	9,8 – 11,7 (10,3)	30 – 65 (46)

Az OMSZ 2017. február 7-én kiadott középtávú előrejelzése szerint a következő 10 napos időszakban számottevő változásoktól mentes téli időjárásra lehet számítani. Az időszak első napján egy fokozatosan távolodó és gyengülő csapadérendszerből az ország keleti harmadán várható csapadék, aminek mennyisége – területi átlagban – előreláthatólag nem

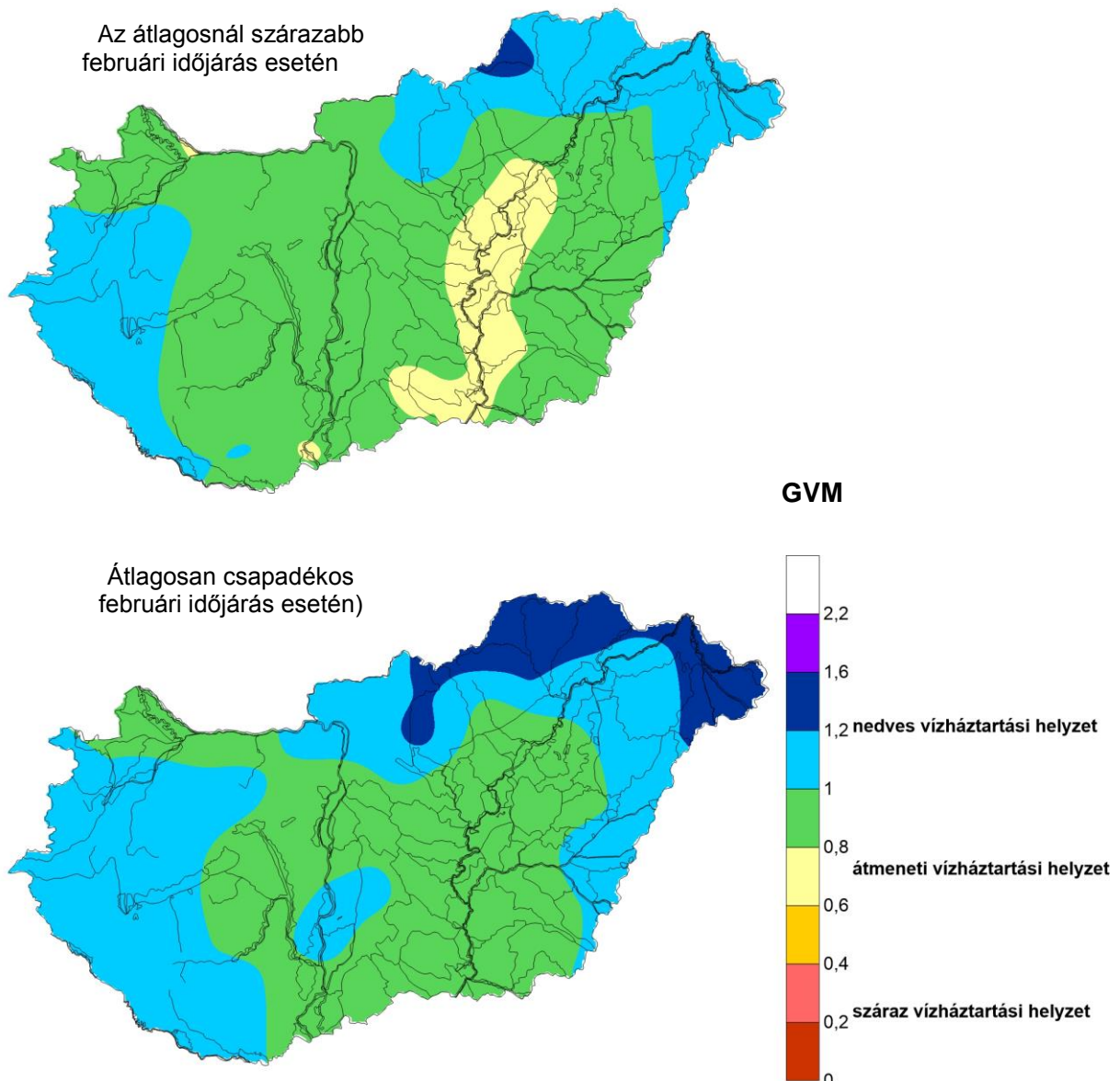
haladja meg az 5 mm/24 óra értéket. Ezt követően az időszak végéig újabb – területi átlagban számottevő mennyiségű – csapadék érkezése nem valószínű.

A napi középhőmérséklet az időszak első kétharmadában – a várható fokozatos lehűlés következményeként – 2-5°C-kal elmarad az időszakos átlagtól. Mérsékelt enyhülés csak az időszak utolsó 2-3 napjára valószínűsíthető, ekkor a napi középhőmérsékletek elérhetik az évszakai átlagot.

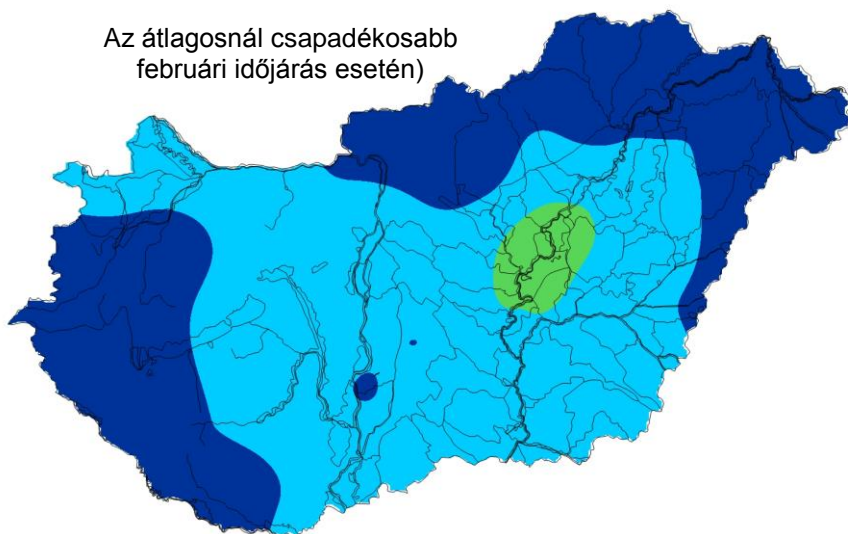
Vízháztartási előrejelzés

A februárra előrejelzett átlagosnál kissé szárazabb időjárás következtében az ország nagy részén átmeneti vízháztartási helyzet várható, ugyanakkor a Dunántúl nyugati felén, az Északi-középhegységben és az Észak-Tiszántúlon nedves vízháztartási helyzetre is lehet számítani.

Az alábbi ábrákon időjárási forgatókönyvenként szemléltetjük a január havi vízháztartási helyzet várható alakulását.

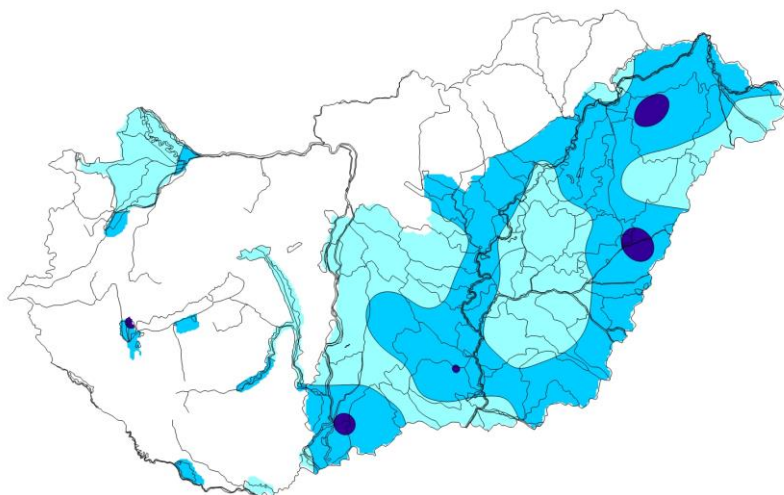
Az átlagosnál csapadékosabb
februári időjárás esetén)

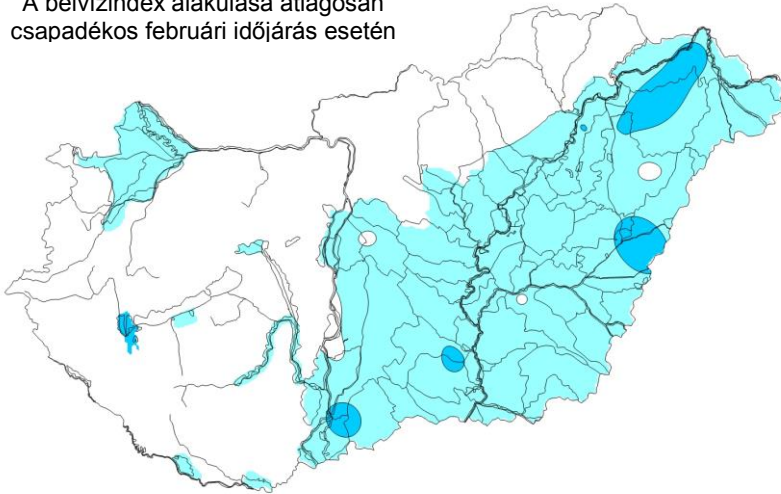
A hosszú távú meteorológiai előrejelzés szerinti februárban az átlagosnál kissé hidegebb és az átlagosnál kissé szárazabb időjárásra lehet számítani. Február hónapban a jelenlegi belvízhelyzet fennmaradására kell készülni, de figyelembe véve az elmúlt 30 év leghidegebb januárja következtében kialakult, a talaj jelentős mélységeit érintő talajfagyot, annak csak lassú kiengedése esetén az előntött területek nagysága akár számottevően növekedhet is.

Az alábbi ábrákon időjárási forgatókönyvenként szemléltetjük belvízindex 2016/2017 telére várható területi eloszlását.

A belvízindex alakulása átlagosnál
csapadékosabb februári időjárás esetén

A belvízindex alakulása átlagosan csapadékos februári időjárás esetén

A belvízindex alakulása átlagosnál szárazabb februári időjárás esetén

